

Het gebruik van pesticiden is ongewenst. Deze middelen kunnen terecht komen in ons water en veroorzaken mogelijk schade aan het milieu en gezondheidsrisico's voor kwetsbare groepen in onze samenleving. Enkele tuincentra verkopen deze middelen niet meer. De Nederlandse overheid streeft naar het afbouwen van het middelengebruik door particulieren. Telkens opnieuw pesticiden gebruiken, heeft een averechts effect, je doodt immers niet alleen die plaag die je weg wil, maar ook de natuurlijke vijanden.

In de tuin kunnen ziekten en plagen de planten aantasten. Meestal komt de plant er wel over heen zonder hulp. Hij is dan eventjes minder mooi, maar doet het vervolgens weer prima. Als de plant jaar na jaar ziek wordt, dan zet je beter een andere beplanting, aangepast aan je tuin.

In deze kaart vind je maatregelen om problemen in de tuin te voorkomen; zet de juiste plant op de juiste plaats en gun dieren een plek in je tuin. Een goede en aangepaste plantenkeuze in jouw tuin is van belang voor de gezondheid van die planten. Zo heb je gezonde en robuuste planten die een aantasting kunnen doorstaan. Lok dieren naar de tuin. Zo lok je ook natuurlijke vijanden van eventuele belagers zoals bladluizen.

De juiste plant op de juiste plaats

o Kies planten aangepast aan de gekozen groenvorm.

Groenvormen (zonnegordel, heg, haag, schaduwborder, bosje...) in de tuin zijn geïnspireerd op vegetaties in de natuur. Planten zijn maar goed gezelschap voor elkaar naarmate ze uit dezelfde natuurlijke vegetatie komen. Planten uit verschillende groenvormen combineren niet goed. Planten in een zonnegordel zoals margrietten komen uit graslandsituaties. Je kunt deze combineren met andere graslandplanten zoals duizendblad. Planten in een struikengordel komen uit bossen en bosranden.

o Kies planten aangepast aan bodem- en standplaatseigenschappen.

Struikheide doet het goed op zandgrond, margrietten geven de voorkeur aan iets zwaardere grond. Penningkruid en adderwortel zijn van vochtige standplaats, lavendel en rozemarijn van droge. Hardnekkig volhouden om lavendel of heide te zetten op je zware, natte poldergrond, is vragen om problemen. Het bodemtype en de bodemvochtigheid bepalen mee de mogelijke plantengroei, pas je plantenkeuze aan.

o Kies voor een variatie aan planten
Monoculturen zijn gevoelig voor aantastingen, juist omdat ze met z'n velen de favoriete feestmaaltijd voorschotelen aan de belager. Gemengde beplantingen zijn dat veel minder. Dat komt door de variatie aan plantensoorten, weliswaar steeds aangepast aan groenvorm en standplaats.

Gun dieren een plek in je tuin

o Kies bij voorkeur inheemse planten, die bieden meer aan meer dieren. De zomereik heeft nauwe relaties met 400 diersoorten, de Amerikaanse eik met amper 20.

o Lok vogels naar je tuin. Het is een vrolijk zicht en in het voorjaar zullen ze veel rupsen vangen om hun jongen te voeden.

- Kies bessendragende bomen en struiken, die bessen zijn voedsel voor vogels.
- Kies bomen en struiken met doornen, die bieden veilige nestplaatsen voor vogels.
- Kies bomen en struiken met verschillende hoogte want elke vogelsoort heeft een favoriete hoogte voor het nest.
- Geen plaats voor bomen? Hang vogelhuisjes!

o Lok insecten naar je tuin. Heel wat insecten leven van andere insecten. Zo helpen ze om beginnende aantastingen onder controle te houden.

• Lieveheersbeestjes en oorwormen vreten massa's bladluizen gedurende hun leven. De larven van onder andere zweefvliegen en gaasvliegen doen dat ook. Om deze larven in de tuin te hebben, moet je de volwassen dieren lokken. Voorzie nectar en stuifmeel, het voedsel voor vele volwassen insecten zoals zweefvliegen, gaasvliegen, roofwantsen... . Interessante plantenfamilies hiervoor zijn de schermbloemigen (wilde peen, valeriaan, grote engelwortel...), samengesteldbloemigen (paardenbloem, margriet, duizendblad...) en kruisbloemigen (pinksterbloem, zwarte mosterd, judaspenning...). Zorg voor vroege bloei met bijvoorbeeld krokussen en late bloei met bijvoorbeeld struikklimop.

larve lieveheersbeestje

zweefvlieg op schermbloemige

- Heel wat gecultiveerde tuinplanten hebben dubbelgevulde bloemen, denk maar aan rozen. Voor insecten vormen ze een grote bron van frustratie. De bloemen ruiken lekker en lokken het insect, maar eenmaal ter plekke, kan het insect niet tot bij de nectar of stuifmeel. De gevulde bloem verspert de toegang. Kies voor een enkelvoudige, open bloem. Die zijn een feestmaal.

wilde roos met open bloem

tuinroos met gevulde bloem

- Bied schuilplaatsen aan. Heel wat insecten schuilen in de winter in droge spleetjes en kiertjes, bijvoorbeeld de holle stengels van de uitgebloeide border (laat die de hele winter staan). Laat het blad liggen onder bomen en struiken. Ook in de strooisellaag schuilen insecten. Koop een insectenhotel of maak er eentje met stro, holle stengels, hout...

lieveheersbeestje met luizen

schuilplaats voor oorwormen

Meer informatie

www.onkruidvergaat.nl
www.velt.nu/plantenzoeker
www.velt.nu/siertuinvragen

Colofon

Met de kaarten ontwikkeld in het toolboxproject wil het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat met een eenduidige boodschap zowel professionele gebruikers buiten de land- en tuinbouw als particulieren ondersteunen bij het chemievrij groenbeheer en het verminderen van de emissie van gewasbeschermingsmiddelen naar het milieu. Er zijn kaarten beschikbaar met maatregelen voor de verschillende situaties.

December 2018. www.onkruidvergaat.nl